

פרשת במדבר תשע"ט

בעניין מספר בני לוי

*In memory of Yosef Hirsh ז"ל on the occasion of his 16th Yahrzeit
Dedicated by his Family*

במדבר פרק א

(מז) והלויים למטה אבתם לא התפקדו בתוכם: פ (מוח) וינדבר יקוק אל משה לאמר: (מט) אך את מטה לוי לא תפקד ואת ראשם לא תשא בתוך בני ישראל: (נ) ואתה הפקד את הלויים על משכן העדת ועל כל פליו ועל כל אשר לו המה ושאו את המשכן ואת כל פליו והם ישרתהו וסביב למשכן יחנו:

רש"י

(מט) אך את מטה לוי לא תפקד - כדאי הוא לגיון של מלך להיות נמנה לבדו. דבר אחר, צפה הקדוש ברוך הוא שעתידה לעמוד גזירה על כל הנמנין מבין עשרים שנה ומעלה שימותו במדבר, אמר אל יהיו אלו בכלל, לפי שהם שלי, שלא טעו בעגל: (נ) ואתה הפקד את הלויים - כתרגומו מני, לשון מנוי שררה על דבר שהוא ממונה עליו, כמו (אסתר ב, ג) ויפקד המלך פקידים:

רשב"ם

(מז) והלויים למטה אבותם לא התפקדו בתוכם - כמו שמפרש והולך אך את מטה לוי לא תפקוד וגוי ומפרש טעם כי לא ילכו בצבא המלחמה אלא הפקד את הלויים על משכן העדות וגוי:

רמב"ן
(מז) והלויים למטה אבותם לא התפקדו בתוכם - הנה מתחלה ראה משה מדעתו שלא למנות הלויים, מפני שנאמר לו (פסוק ד) ואתכם יהיו איש איש למטה וגוי, כי לכל המטות הנמנים יהיו נשיאיהם, ובעבור שלא מינה מבני לוי נשיא לא מנה אותם. והנה משה מסופק בענין הלויים ולא ידע מה יעשה להם, וכאשר השלים כל הפקודים בעם ונשאר הלויים לבדם פירש לו הקדוש ברוך הוא שלא ימנה אותם בתוך בני ישראל, וימנה אותם לבדם כי יפקידם על משכן העדות. ואמר (להלן ג טו) פקוד את בני לוי, שיפקדם הוא לבדו בלא הנשיאים, והוא קרא אהרן שיהיה עמו כי הוא נשיא השבט ההוא, וכאשר היו נשיאי ישראל בשבטיהם כן יהיה נשיא הלויים בס. ואולי זה טעם הנקוד על ואהרן (שם פסוק טז), כי לא היה הוא על פי ה' בפירושו. ואחרי כן בפקודת הלויים על עבודתם ועל משאם קרא משה לנשיאי העדה שיהיו עמו, כמו שנאמר (להלן ד מו) אשר פקד משה ואהרן ונשיאי ישראל את הלויים, כי נכון הוא שיסכימו כלם ויראו בתקון המשמרות. וגם שם חזר ואמר במקום אחר (להלן ד לו מה) אשר פקד משה ואהרן על פי ה' ביד משה, שכבר רמז בנקוד כי אהרן היה עמו חובה שראה משה לעשות כן, ונשיאי העדה רשות שקראם משה לנהוג בהם כבוד. ובמסכת בכורות (ד א) אמרו, כי הנקודה על אהרן לרמוז שלא נמנה הוא במנין הלויים כלל:

במדבר פרק ג

(יד) וינדבר יקוק אל משה במדבר סיני לאמר: (טו) פקד את בני לוי לבית אבתם למשפחתם כל זכר מבין חדש ומעלה תפקדם: ... (לט) כל פקודי הלויים אשר פקד משה ואהרן על פי יקוק למשפחתם כל זכר מבין חדש ומעלה שנים ועשרים אָלָף:

רש"י

(טו) מבין חדש ומעלה - משיצא מכלל נפלים הוא נמנה ליקרא שומר משמרת הקדש. אמר ר' יהודה ברבי שלום למוד הוא אותו השבט להיות נמנה מן הבטון, שנאמר (במד' כו, נט) אשר ילדה אותה ללוי במצרים, עם כניסתה בפתח מצרים ילדה אותה. ונמנית בשבעים נפש, שכשאתה מונה חשבונם לא תמצאם אלא שבעים חסר אחת, והיא השלימה את המנין:

במדבר רבה פרשה ה

[א] אל תכריתו את שבט הלוי (ד, יח) וגוי הה"ד (תהלים לג) הנה עין ה' אל יראיו וגוי' אל יראיו וגוי' להציל ממות נפשם וגוי' הנה עין ה' אל יראיו וגוי' זה שבטו של לוי שהם יושבים ומקוים לחסדו של הקדוש ברוך הוא וכי כל הבריות אינן מיחלים לחסדו של הקדוש ברוך הוא אלא ביותר שבטו של לוי שלא נטלו חלק בארץ אלא יושבים ומתפללים שתעשה ארץ ישראל פירותיה כדי שיטלו מעשרותיהם שאין להם כלום בעולם אלא חסדו של הקדוש ברוך הוא הוי למיחלים לחסדו ולהציל ממות נפשם מן מיתה עצמה ולחיותם ברעב.

רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק א הלכה ג

... והיה הדבר הולך ומתגבר בבני יעקב ובנלויים עליהם ונעשית בעולם אומה שהיא יודעת את ה', עד שארכו הימים לישראל במצרים וחזרו ללמוד מעשיהן ולעבוד כוכבים כמותן חוץ משבט לוי שעמד במצות אבות, ומעולם לא עבד שבט לוי עבודת כוכבים, וכמעט קט היה העיקר ששתל אברהם נעקר וחוזרין בני יעקב לטעות העולם ותעיותן, ומאהבת ה' אותנו ומשמרו את השבועה לאברהם אבינו עשה משה רבינו רבן של כל הנביאים ושלחו, כיון שנתבא משה רבינו ובוחר ה' ישראל לנחלה הכתירן במצות והודיעם דרך עבודתו ומה יהיה משפט עבודת כוכבים וכל הטועים אחריה

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.